

lystrar och lockrop

Dikter av Jon Kahn

I. utgångsläge

När du undrar var du är
är du alltid vid Enskede Gård.
Det är linje 19:s förbannelse

som uppvaknandet vid 4-snåret, i gränslandet
mellan meningen och livet,

mellan vagn och plattform,
mellan ursprunget och målet,

Tänk på avgrunden, om du skall stiga av tåget!

Svalan vid takfoten kastar sig ut

man ser henne aldrig tveka

om än bofinken varnar och himlen är grå

är vingen så snabb och dagen så nu

och vännen han väntar där uppe i skyn

pelare som strävar
uppåt under jorden
håller marken på plats

trots skalven

dunstar vattnet
gång efter gång
längs väggarna

en skog av paraplyer
inträdet till himmelriket
i himlens tak söker fåglar skydd

en skälvande turist
babblare i andaktsrummet
pelare i tiden

vishetens byggdamm
håller kättarna på plats

bönsyrsorna gnider benen
inför sin gud
utrop efter flocken

ett gytter
från öst till väst
från väst till öst

Mc Donalds

kebab

burka

minikjol

Korset skär
Skäran korsar

trots skalven

Det vänder sig
mot Mecka
och Kreuzberg

man korsar sig
man slöjar sig
man skär sig

när kastade den svenska kvinnan sitt huckle?
när slutade vi med baderskor i skolan?

det gyllene hornet
det gyllene skinnet
den gyllene skäran

det gyllene korset

en gammal apelsin

hud av gyllenläder
det gyllene vågskummet
av en flock delfiner

vem förgyller världen?
vem bär upp den?

vem vill dra sin himmel över andra?

mellan eftertanken
och dess tvinnade mustasch
och fåfångans rakade ögonbryn
vibrerar det

snurrar runt sin egen ekvator
och dör en liten död

trots skalven

Süleymaniyemoskén och jazzklubben grammofon
vid slöjans kant
den skarpa gränsen mellan öst och väst

mandlar och radband och liten kalott
oljetankers
kolonner karavaner konvojer
hyacinter kryddor svett

nattens dervischer slutar aldrig snurra
tumlar tiden
centrifugerar sina tankar

trots skalven

en pelare i tiden ⌘

Staden Magnitogorsk byggdes av Stalin för stålet
där spelar man bandy bortom bergen

där har jag aldrig varit
jag vet bara att staden är spegelvänd

vinden blåste, ritningen flög upp
och ingen märkte hur den landade.

Till Magnitogorsk vill jag åka
inte för bandyn och inte för stålet

utan för att se om jag kan virvla med vinden
och spegla mig i floden

Jag vet att dina ögon vet att jag är nära

Han säger att vildvinet i Alvik är så mörkrött
att några missar spårvagnen.

Jag vet inte.

Jag har fått korn på ett par frostnupna röda kinder,
de lyser mig mot Farsta.

Natten är nära. Luften frisk och det syns en ensam lykta
vid Fåfången.

Vad som återstår är fragment.

Delar av liv som förmedlas mellan barnskrik
och på korta visiter.

Intryck av skuld, skam, kärlek, förakt, omsorg och
hänsynslös glädje som i små, ömtåliga fraktioner når
fram till de överlevandes öron och där slår rot,

Brottstycken av blickar och tigande samtycke som
förnims på nytt och samlas ihop, silas från överflödigt
skryt, skrymt och skrönor och sedan fylls upp igen med
sånt som inte finns kvar.

Det är där det förflutna blir till. Skapelsen av det redan
skedda.

Och känslorna uppstår på nytt. Spröda återklanger av
svunna instrument.

Ovan molnen

där ljuset är starkast

har ljuden slagit lock

Där finns solen

Venus kan bara anas

innerst längtande

och alla avstånd som skall tagas

Vanlig vänlig, ordinär,
Bintje pären karaktär,
dyngstav, dyngstav, ogräsland,
är en vanlig syn ibland
höskörd är ej vanligt mer
och nån mjölkpall knappt man ser

vanlighet kan man förstå
annat döljs i allt det grå
slumpen styr och allt det gror
undrar vars en ensling bor?

median och medeltal
ingen alls är ju normal
ingen alls är vanlig mer
utom päran var man ser

sicken klåda, ledighet
gudars nåda, velighet
vanligt är att bara vanka
vara ledig, gå och klanka

äta pärer med aptit,
dricka pärer, sillabit
den som vill va alldeles egen
sätter spaden uti tegen

pärer odlas som ett mål,
med bidrag också brysselkål
snålt sa nej till sån union
nu är fetman unison

läkerol och läppcerat
litanior, mammors tjat
ta en pära till min vän
ät nu upp dig banta sen

jag vill vara dubbelt smal
svultenhetens ideal
lider alla herrans kval
sen jag nyttjar snabbmatsskval

vanans makt och tvillingsjäl
vanligt bråk, familjegräl
glesbygd är en vanlig trakt
där få njuter enslig prakt

bastubad och bagarbod
höstens jakt och övermod
mörkrets varma tv-skval
drömmen väljer sin kanal

lagom längtan, liniment,
lider lite, kan va hänt,
gårdsgård, gårdsgård, humlestör,
jag trivs gott här utanför

nattens mörker viskar högst
när väl hösten får en röst
då vi ryser ut i bygden
det är då vi visar blygden

det är då vi längtar mest
vi vill va som folk är mest

natten sprids nu över fälten
graneskogen går som välten

lika rik och lika fet
lika litet det jag vet
lika ensamt vill vi bo
lika långt från lugn och ro

radhustäppa, Rosengård
sen vi möts i stadens vård
där vi visar att vi dug
lite ångest, lite ljug

lika vanligt blir ditt liv
lika vänligt utan riv
lika evigt lika trist
släck nu ljuset du är sist

Klonas våran dikt en dag
blir den vanlig över lag
klonas vi med gott behag
fås ett enda överjag
att blir ett och sprid som fler
endast vanlighet vi ser
alla samma fastän sära
som varenda liten pära

Vanlig, vänlig, ordinär,
Jag blir duså egenkär! ☘

Mitt inre barn
mitt värn mot världen

en kvinna målar olivgröna träd på toaletten
hon ser medelhavet
vattnet porlar i sluttningen
hon känner igen doften
och stryker sitt minne igen

Matisse,
Chagall

gröna lyktor på Ströget

i näsan känns sundet
och ett plötsligt regn

II. relation

Flickan hon skriver på klippan
vart ord det blir som granit
så svart hon sitter i solen
och lyssnar till vågornas flit

Det går en kille på berget
rakt på som vore hon hans
men hon hör bara sitt inre
som var hon nån annan stans

Hon skriver som hugget i sten
och pojken han stegar undan
på raska, men svagare ben

Nu viker han handduken prydligt
och hoppas på sällskap i vår
nu tittar han bort mot kvinnan
som klär sig varsamt och lojt
nu kränger han på sig säcken, justerar dess
axelband
hon drar kammen i håret och ser mot en
annan strand

Envist doppar de paddlarna och
vattendropparna faller tyst,
fjärden ligger med bleke.

På tvärs en motorkryssare
och om babord en vattenskoter,
Örjanslåten och en pålkran vid Stadshusbron,
rusningstrafiken där borta.

Målmedvetet och tidlöst paddlar de vidare mot
hösten.

Ser ett gulnat löv, känner kylan från durken, ser
regnet komma bortifrån Gröndal.

var övernattar dessa grå
som bleknat till den milda grad

att ingen ser dem utom jag
för de har glömt sin längtan

när de vill bara sjunka bort
och välja ensam träda

vem kupa vill sin hand om dem
och leta fram nyanser

vem väntar deras trötta kropp
vem minns att de haft färger?

Näsvingen fladdrar

En darrning till svar

Hon lämnade kvar en blomma
i bokhyllan borta vid vrån.

Han vattnade lätt på sidan
där jorden var känslig och torr.

Han drömde att det skulle grönska
i hörnet, i huset igen,

men blomman ville ej komma
i bädden låg torra små blad,

och natten den fylldes av drömmar,
och blomman, den lät han va kvar.

En tröja hänger utanför fönstret
dansar till

längtar att få töjas över en varm kropp
få värmas

för stunden får den nöja sig att dansa
med vinddraget

som kommer visslande, valsande
varslande

som om hon kunde göra hur som helst
rå om

tröjan flaxar vilt med armarna
vill stå emot

vinden är så stark, så rå, så frisk
obeveklig

tröjan blir så mjuk när vinden frustar i
följsam

upp i luften i en svängom
fylls av liv

dessa nackars rundning,
styrka, stolthet

på tunnelbanan

i väntan på att bli smekta

Över vattnet från Utanmyra kommer en ensam ton
den möter stranden vid Gärdeby,
rullar uppför backarna mot Sjugare
solen klingar av i gråblå band
det kulas till natten
men korna vill bara njuta av daggen

Kullornas sång får det att glimma i karlarnas ögon
en enda ton i deras huven
de vill ha sin frälsning
innan dagens möter med nya uppvaknanden, nya ängar att
slå

Och hon är verkligen där, Maria, i det vita diset över ängarna

Känn rysningen av den enda tonen längs ryggraden
det är ännu mjukt i gräset
känn jasminen och rosornas doft, känn körvel och pors,
kom i den ljusa natten
låt korna mumsa på strandängarna

jag kan dansa både vals och polska
kom kula för mi, kulla mi, kula bara för mi

den varma lilla handen var nyss i min
namnet skall leva vidare
inte ger vi oss

irrbloss på norrländska hedar

varför skulle även denna?
ger oss inte
leva vidare

namnet skall leva
leendet inte slockna
varför ger han inte upp?

varför är det inte jag som dör?

nästa måste leva
de varma små fingrarna i min stora hand
återuppstå

namnet
dropparna
blombladen som dalar mot marken

skall vi kunna stå emot

våg efter våg
sorg efter sorg
barn efter barn

namnet
alltid samma

När det spritter utav ljus i dina ögon
skall det skälva av min allra sista kraft

hela dagen har han slagit hennes äng
en nigande kavaljer för varje slag för att hela tiden få rätt vinkel
så att stråna faller snabbt
en liens man som ordnar ett evigt kretslopp som en folklig dans
han drömmer om kullor som räfsar efter honom fast han själva
fått samla och lägga i hög

på kvällen är han svettig om flinten
medan ängen ligger slät och väntar
på kvällssolens smekningar och det nattliga regnet
liens landskap sprider frön och traditioner

nedanför ängen klär sig fjärden i rött till kvällen
en vattrad mellanblå underkjol viker ut sig och täcker alla vikar
en stilla psalm sprider sig från kyrkan över ängen och in i
vassruggarna
stråna darrar av nattbrisens beröring

en segelbåt söker alldeles för sent efter natthamn,
mopederna brakar förbi, en efter en med sökande ljuskäglor
högt spelar krogen och en älg brölar förtvivlat bort i skogsbrynet
paddan söker ängsligt efter en fuktig nattvrå

rådjuren i silhuetter äter av det friska höet
havet är nästan svart och nästan tyst på ön

då känner han den tomhet som bara kan komma när inget mer
finns att göra
lystrar efter nya ljud, efter bränningar
naken, ensam

III. närmande

just där ozonhinnan börjar bli känslig för avgaserna
flyger vi

de vita sjöarna lyser i slutet av mars
under ishinnorna ruvar bråddjupen långt där nere
en ensam vandrare på väg mot en vak
utanför vår räckvidd

vår färd dras ut för att närma sig marken
asymptotiskt

en vråk har lättare att kasta sig ned hejdlöst
släppa taget och veta att han när som helst

kan bromsa upp och flyga igen
nästan nudda isen

vår finmotorik är mer begränsad
våra känsliga hinnor begränsar oss

ändå är våra rov större

våra stora munnar gapar efter mer
efter livsluft

munnar som gapar

isbergen har lämnat moderisen
de speglar sig i morgonsolen
inför okänd seglats mot amerikakusten

nyfödda

de vita ulliga hundarna ylar i väntan på vintern
spända att tävla med varandra
jaga längs ett ripsår

i hög hastighet

vi skrattar med inuiter
ser dem utifrån
försöker känna in

överbryggar avstånd

de röda och blåa husen
de röda och blå näsorna
den röda och blå längtan efter frihet eller gemenskap

härbärgeras

klimatförändringen sliter oss
tinar upp i solen, ryser inför det oåterkalleliga
myskoxen tappar sin ull

isen porlar under kajaken

behovet av kyla
diskuteras på sensommaren
medan ismodern obönhörligen släpper sin last

Det blåser över
Vita havets alla minnen
Från Apaptitys hunger
till Novaja Semlyas brända dalar
Pechoras meandrande lopp
och komernas milda ögon

Vatten genomströmmar våra kroppar
när tårar fälls
på en annan strand
Vodkans värmande på vintern
den korta sommarens svala kvass
hjortronen på myren

Kolahalvöns öden
älta dem om och om igen
Solovetskys ensamhet
fångarnas suckar som stannar
kvar inne i gulagens murar
munkarnas elegier

oljan på tundran
och isen i brunnen
de gråa sneda husens suckar i vinden
Vi delar ett sorgearbete
som skulle skett för länge sen
internaliserar, institutionaliserar, internationaliserar
Fjällgäss seglar från Vorkuta till Kebnekaise

Heta båkar sprider sin rök över taigan
vi skall släcka dem en efter en
båtar som sjunkit
i tårfloder
för att lyftas upp eller stranda på nytt

Det glänser ännu om ögonen
det blir varmare
också i våra kroppar
renbetet är bäst
när renarna inte är där

och sälarnas ögon
och själarnas vandring
och vad vi kan göra
hålla händer över gränser
värma oss vid varandras samovarer
små ikoner med handling

låta blickar mötas

låta det tåras

fotvalvet förnimmer

takten av fortplantning

genom nervsystemen

hud mot gräs
den mjuka ängen
nävorna som sprider sig mörkröda en efter en
och följs av små tallskott

en gång rodnande efter sommarlek och inhöstande
århundrandens beteshävd
och nu skogens dunkelgröna gryning med varma dofter

vill du ha mig så finns jag här
vid ljusningen
i skimret där tallarna står lite glesare
och gamla ängsarter trängs i snåren
skiftningar i humöret
törstande
mitt blomster där bortom vägen
ursprunget bortom gårdsgårdsstörarna
den första solen vid den gamla svedjan

vem är vackrast om hösten?

vem vågar sin förvandling,

sin tvekan,

söka blickar bakom stammar.

generationers gödning gisslar havet

gulgröna sår piskas upp på ryggens yta

som en påminnelse av våra dolska angrepp på
våra efterföljare

sonande i led efter led

Den som lurar ett barn
får aldrig se havet

På den tiden som det hette badtofflor och inte flip-flop,
och det fanns sportstugor, bakelit och kvinnor som var
rivjärn,

då var somrarna mera spännande;

myrlejon, Mah-jong, torskfiske och raketost.

Men då såg jag inte färgerna när solen gått ned,

svagt rosenblå band strax över horisonten

speglade sig i den stilla vikens vågor,

och kände inte lukten av nattviol.

Kanske för att jag gick omkring i ett ständigt os av

Tulo, Salubrin och piptobak smaksatt med whisky,

och ännu inte hade fått smak för det svaga.

Vem diktar ensam på sin ö?

Vart skall denna våren leda?

Det knoppas ju knappast och sommarn blir kort
och livet vaknar till hösten.

Vad bli det av oss en knotig tid när allt är

Vad blir det av denna blåsiga dag

då skuggan är kort över viken?

Vanvettets vätskekontroller

En busig blick
utanför pumpstationens katedrallika fönster
Här lekte han som barn i lindarnas skugga

ännu tjock och frisk

Han hade redan lämnat
de andra fördes bort

själarna

Den som murar in
en längtan
skall själv ställas mot
samma mur en dag

Nog finns klyvnadens ärr i stadens hjärta,
ingen vågar ens viska det

Jag söker andras ögon med min blick,
men de är målmedvetet inriktade på nästa gathörn

Jag snubblar på de gamla stenarna i trottoaren
och vet inte om han är med mig

Dom flyger in i sina kalotter
vill se hur deras förfäder levde, dansade och dog.

Vid Wislas strand mittemot de judiska kvarteren
tisslar två korpar, gamla, men ändå nyfikna med
sina krokiga näbbar och sina svarta kappor.

”att ses igen

och

aldrig mer”

Blänkande bilar och färjekö, väntan i fil,
måsarne lurar på människornas rester.

Skall vi hinna hem till mammas dödsbädd?

Satan, vad tid det tar,
helvetes förbannade slöa vakter,
tre timmar till, går in och ringer.

Dödsbud.

Bilarnas myller.

Tankarnas tomhet.

Allt blir stilla och tyst.

Jag kör som i trance.

Måsarne slåss om en varmkorv.

Jag hör en årstidslös blåst,

blå och sprucken i rösten

Du rabblare med dina ramsor
du döljer att tiden står still

du grottar in dig i orden
ser inte att vi finns till

märk dina minnen i stället
benämn dem, ja märk dina ord

känn att kraften kan tyna
det nakna är också jord

Rabblare göm dina ramsor
från botten kan du göra bot

Det finns en avgrund att älska
ett intet att vända sig mot

IV. Ljuset

Sjön så mörk och skräken vilsen

Den frusne söker en krog

Våren har varslat och frosten biter

imman finner sitt glas

Avdunstningen
ångorna

hjärtats slag
kroppen som bara andas

hör huset sover
drick din natt

finn din nåd
bakom grantopparna

den uppåtgående solen
färgar hela Storsjöbygden röd

var det därför du vaknade?
ensam på höjden

en huttrande kropp
din litenhet

en del av allt
och majnatten

bara för dig
vaknar fåglarna

minns kvällen
nästan lika rätt

på stigen nedom fället spelade han
med röda horn och uppspänd lyra

du fladdrar mellan snåren
blekvit som snösparven
fast mellan minnet och nåden

dagen törstar
för att ge dig dräkt
ny kraft i dina hjärtslag ⌘

Nu gråter en vind över vattnet
nu skimrar en spindeltråd

det trålar en båt efter minnen
av bräcklig och nyss svunnen is

nu sjunger mesen i skogen
hon ratar vårt vinterbord

vi glömmet att trädgård skall tuktas
när det spricker en krokusknopp

det stryker en il emot kinden
och halsduken står som en strut

jag hör ejdrarnas låt från viken
där gudingen skryter så vit

och vågor suckar invid isen
och barnet snörvlar om vår

Grantoppar svävar över dimman
björktrastar vet att ta plats
flygavgaser skriver ett rött utropstecken
av morgonrodnad

Och snart skall en stråke gnidas mot
kraftledningens spröda strängar

En Davidsflinga faller,

täck gammal sörja,

täck gytta och väta och fallna löv,

glöm hålen i skon,

se duvorna picka genom snön.

Din datja, Sasja, med sin svala kvass,
den svinner undan många verst med dis.

Du ropar, Sasja, bak dina hästars trojka,
en vinter sedan tyngd av fuktig snö.

Jag hör dig, Sasja, bortom skog och taiga,
ditt rop på sällskap i tidens ocean.

Nazdrovje, Sasja, du fjärran vännen,
den fjärde skålen, den dricks för dig.

Den ännu varma bädden
minnet av pulsslagen
skratten mellan gårdens hus

De svartklädda kvinnorna
grävande på huk
Kommer insvept i en kaftan

Den långsamma vandringen
från vågornas skum
solen steker på hjässan

Kvinnorna gräver färdigt
har byggt upp grunden
så att pulsen kan flyga

Steg från graven till bädden
liv som ger nya liv
Vandringar mellan hjärtan

Idisslande lunkar bligande
groda vill våga sig korsande
kan trampas bort
risker att möta dagar att lida
har bara en chans fånga idag
envetet emot nästa krök
envetet gå sakta modigt ök
ingen skall störa min lunk
ingen skall störta fram dammet idag
vad bryr mig en grodas sista mod
ingen skall rymma min ånger
råmar nu tystnadens sånger

så nalkas natten för oss nöt
och höstens sega bete
kylan som för oss samman
tistlarna river skönt mot sidan du
inget kan kymra oss nu
fast bromsar och vargar
hör bonddjävuln kommer
stängslar och fångslar och vallar oss in
vet nog att hädan kommer bak kröken
att inne i bilen är slutet för öken

jag tar en dag i taget
piska mig lagom
jag kommer ditt nöt
blickar på ängen
det som är kvar
av långsamheten
detta mitt idisslande liv

Ge mig ett moln att krypa in i,

låt mig få känna fukten i näsborrarna

kunna skrika utan att någon hör mig
kunna gråta mig

Ge mig livsglädje i h-moll

hör snäckor

utrotningshotade ljud över Östersjön,

en fullmåne bakom en gatlykta,

en blå godnattsång

Det hörs ett stråk av längtan i november

trattkantarellernas spröda klang

de sista flyttarnas kackel

frasandet när man krattar löv

och vänder blad

Det går mot vinter

orden ligger i
drivor på marken

resmålen rullar i drömmar på skärmen

Dyningen vaktar om natten, hösten märker man så.

Fjärilens hetsiga framfart för nektarns sista skål.

Rådjurens skällande morgon, svalans allt kortare tur.

Gyllene snart står axen, solgrönskans tid var kort.

Båten är äntligt färdig när sommarstiltjen dött bort.

Jag sparar en sista kluckande bränning

den värmer så gott i kulen tid

inhöstningen uppstoppad
av vit snorhalka

uppfylld av klimatet
ler jag som en sol
åt andras stapplande framsteg

pumpar på bromsen
i halloween

monsunklimatet i Sverige
de ringlande köerna mot natten

vår vitmenade höst
så långsamt mot en vinter som ingen vet hur den blir

sjöfåglarna på viken med sina pennor infrusna i isen
som min skrivkramp inför vädermakterna

mitt grin åt denna plötslighet i insomnandet
och uppvaknandet

det är dags att sjunga sånger
att värma inre eldar
att se vad halkan har för mening

Jag skulle vilja lystra till alla ljud som jag minns där ute

knystandet

lågmäldheten

lämna mitt töcken

och lyssna till tärnornas skrik bortanför iskanten

förstå deras glättighet i det svarta isvattnet

jag anar glansen i deras ögon

även på långt håll

de putsar sig efter den långa vintern

och jag böjer mig försiktigt mot solen

försöker förnimma vårens mod och lystrar

hur ådrorna kan spännas

även i en gammal kropp

här inne

fladdrar änglarna förbi

bortom innanför

intresserade av våra kroppar

besjälade av att hjälpa först de andra

och därefter ta hand om sig själv

jag hör de lugnande rösterna

trösterna

innan mina ögon på nytt grumlas

åter bortanför

vikens djup

så kommer stunden snart

när stolen ställs mot väster

jag sitter kvar

tills mörkret blir min borg

Pulsen slår

en ensam man

näsborrarna darrar

löven yr

Vällustapnéer

glädjesnarkningar

frustanden

Körsbärsblommor snöar över våra kroppar

det varma vårgräset

tulpanerna åldras, skrynklar sig lite och bleknar

en varning är utfärdad,

vinden är så stark att den visslar från söder

viner rakt igenom den gistna gråa boden

ännu lockar koltrasten